

Na Ruana Kekedee Sa Paul Fua Sa Timoti

Sa Paul to laona beu ni kanie 'i Rom kada nia kedeā buko ne. Fatae 'oro laona kekedeē ne sa Paul saea fuana sa Timoti fua 'adomilana ana uu ngadōe fua farongolae ana Farongoe Lea. Sa Paul doria sa Timoti kai 'ainitalo ana Farongoe Lea mamana ne, ma famanatalae mamana ana Alangaie Falu. Nia saea sa Timoti fua sasilana raoe nia, sui boroi 'ana tani wane kera doria susilana. Sa Paul doria sa Timoti ka manata to'ona ru lea laona maurilana sa Paul ki, fua nia kai leka sulida, fainia famanatae lea sa Paul.

Na ru talingai ki laona buko ne:

Fata lea ki fuana sa Timoti *1:1-18*

Na 'afitaie ne sa Timoti naofia *2:1-13*

Wane rao ne God alafafia *2:14-26*

Fa dangi ki 'i naona ne sa Jesus kai oli mai *3:1-9*

Famanatalae 'isi sa Paul ki fuana sa Timoti *3:10-4:22*

¹ Nau sa Paul, na lifurongo sa Jesus Christ, sulia God nia eele fuana fili laku fua nau ta lifurongo. God kwate nau fua ne nau ku 'ainitalo ana maurie firi ne nia eta fata alangai ana fua kulu, na wane ne kulu famamana sa Jesus Christ ki. ² Nau ku kekede kau fuamu Timoti ne 'oe dia na wele ne nau ku kwaimani 'asiana amu.

Nau ku foa fua ne God na Maa ma sa Jesus Christ na 'Aofia kia, keroa kai kwate na kwaiofeilae, ma na kwaimanataie, ma na aroaroe fuamu.

Na tangolae ma na kwairaduilae

³ Nau ku tangoa God ne nau ku rao fuana ana na manatalae ka madakwala dia na koko nau ki be kera rao fuana. Ma nau ku tango nia ana dangi ma na rodo, ana kada nau ku foa ana, ma nau ku gania God fuana kwai'adomie amu. ⁴ Nau ku doria 'asiana fua ne nau kai ada to'omu lau, sulia nau ku manata to'ona na angilae be 'oe, ana kada be koro leka 'e'ete kwailiu na ana. Ma nau kai eele 'asiana ana kada koro kai oku lau. ⁵ Ma nau ku manata to'ona na famamanae lea ne 'oe too ana, dia laugo na famamanae be koko 'oe ni Lois ma gaa 'oe ni Iunis keroa too ana. Ma nau ku saitamana nia ne 'oe too laugo ana. ⁶ Nia ne, nau ku farongo 'oe lau fua ne 'oko fanikila na kwatee ne God kwatea na fuamu, ana kada be nau ku alua na 'abaku fafi 'oe. ⁷ Sulia God nao si kwatea na Anoeru Abu fua kulu fua kulu ka mau. Boro ma nia kwatea na Anoeru Abu fua fanikila lakulu, ma fua kulu ka kwaimani akulu kwailiu, ma fua kulu ka dau sulia maurie kulu ki. ⁸ Nia ne, nao 'oe si 'eke ana fata famamanalana na 'Aofia kia, ma nao 'oe si 'eke laugo ani nau, na wane ne nau ku to laona beu ni kanie sulia na raoe nau fuana sa Jesus Christ. 'Oe rao fai nau fuana 'ainitalolae ana na Farongoe Lea, sui boro ma 'ana kera ka fanonifi 'oe, sulia God kai kwatea na nikilalae fuamu fuana sasilana.

⁹ God nia famaui kia ma ka fili kia na fua kulu na wane nia ki na, nao lau sulia na raoe kia ki. Nia famaui kia ma ka fili kia na, sulia na manatana talana, ma na kwaiiofei nia talana fuaka. 'I naona 'ua na mai kada nia nao si saungainia 'ua ta ru, nia ka naia na fuana kai kwatea sa Jesus Christ fua kai fatainia na kwaiiofeie nia fuaka. ¹⁰ Ma ana kada ne, God

fatainia na manatalana ma na kwaiofeie nai fuaka ana na daolana mai na Wane Famauri kia sa Jesus Christ. Sa Jesus ka lafua na nikilalana mae. Ma nia ka fatainia na maurie firi ana na Farongoe Lea.

¹¹ Ma God ka fili nau fua nau ta lifurongo, ma na wane famanata fuana 'ainitalolae ana na Farongoe Lea. ¹² Nia ne, nau ku nonifi laona beu ni kanie 'uria na ru nai ki. Boroï ma nao nau si 'eke ana tolæ laona beu ni kanie fafia 'ainitalolae nau, sulia na fitoe nau ani nia. Ma nau ku saitamana mamana sa Jesus bobola fuana na fololæ 'usia na famanatalæ mamana ne nia aluda 'i 'abaku, leleka ka dao ana fa dangi ne nia kai oli lau mai. ¹³ Nau ku doria 'oko famanata na wane ki ana na famanatalæ mamana ne nau ku kwatea fuamu. Ma 'oko famamana laugo ana God, ma 'oko kwaimani ana wane ki. 'Oko sasia na ru nai ki, sulia God oku kulu na fainia sa Jesus Christ. ¹⁴ Ma ana na nikilalana na Anoeru Abu ne nia to akulu, 'oe ka ada sulia na famanatalæ mamana ne God alua 'i 'abamu.

¹⁵ 'Oko saitamana ga 'amu ana ne wane 'oro ki laona lofaa 'i Esia, kera leka 'e'ete na fasi nau. Sa Figelus fainia sa Hemogenes ne ro wane nai ki. ¹⁶ Nau ku foa fua na 'Aofia ka manataia sa Onesiforus fainia wane ki laona lume nia, sulia nia faeele nau ana kada 'oro, ma nia nao si 'eke ani nau laona beu ni kanie. ¹⁷ Sulia na kada nia dao 'i Rom, nia ka nani 'uri nau ma ka leka dao to'oku. ¹⁸ Ma 'oko saitamana lea na ana kwai'adomie 'oro be nia sasia fuaku laona fere 'i Efesus. Nau ku foa fua na 'Aofia kai kwaimanatai ani nia ana fa dangi ne nia ka oli lau mai.

2

Na 'afitaie ne sa Timoti naofia

¹ Wele nau sa Timoti 'ae, alamatainia God ka fanikila 'oe fainia nikilalae sa Christ be nia kwatea fua kulu sulia nia kwaiofei akulu. ² Ma ru ki ne 'oe rongoa nau ku famanata ana fua wane 'oro ki, 'oe kai kwatea fuana wane ne 'oe fito'oda ki ne kera bobola fuana famanatalana lau tani wane.

³ Ma 'oko 'ado ana na nonifie sulia na rae 'oe fuana sa Jesus Christ, dia ta wane ni omee lea nia. ⁴ Ta wane ni omee ne doria ka faeelea na wane 'initoa nia, nia nao si 'abero talana ana na rae 'e'ete ki. ⁵ Ma na wane ni lae 'afitai ka liufia, dia nia nao si leka sulia na taki fuana lae ki. ⁶ Ma na wane ne ka rao nikila laona oole, nia bobola ka eta 'ania na ru ki laona oole nia. ⁷ 'Oe manata sulia ru be nau ku saea, sulia na 'Aofia kai kwai'adomi 'amu fua 'oe ka saitamana ru nai ki tafau.

⁸ 'Oku manata to'ona sa Jesus Christ, na wane ana kwalafa sa Deved, be God taea fasia na mae, dia be nau ku 'ainitalo ania laona Farongoe Lea.

⁹ Ma kada ne, nau ku nonifi ma nau ku to 'i laona beu ni kanie, dia na wane be sasia ta ru ne garo, sulia nau ku 'ainitalo ana na Farongoe Lea. Boroi ma na fatalana God, 'afitai kera ka kani fasia laona beu ni kanie. ¹⁰ Nia ne, nau ku nonimabe fua nau nonifi ana ru ki tafau fuana lealana wane ne God filida ki, fua kera kai ngalia laugo na maurie firi ana sa Jesus Christ, fainia na tolae ana 'initoe 'i langi. ¹¹ Na fatae ne nia mamana be 'uri,

“Dia kulu mae ka suina fainia sa Jesus Christ, kulu kai mauri laugo fainia.

- 12 Dia kulu ka ngangata laona famalagaigaie, kulu kai gwaungai laugo fainia. Boroï ma dia kulu tofea ne nao kulu si saitamana, nia kai tofe kulu laugo.
- 13 Dia kulu nao si mamana ana fatalaka, ma nao kulu si sasia kwaidorie nia ki, nia 'afitai nia ka lukasia te ne nia saea kai sasia fuaka, sulia nia mamana ana fatalana."

Na wane rao ne God alafafia

- 14 'Oe kai famanata lau ana wane 'i sena ki ana na ru nai, ma 'oko fata totongai fuada naofana God, fua nao kera si olisusu fafia na fatae ki. Sulia sasilae 'urinai nao si kwatea go ta ru lea, ma ka falia ga 'ana wane ne kera fafurongo ki.
- 15 'Oe kai rao nikila fua God ka eele fafia na raoe 'oe, dia ta wane rao be nao si 'eke ani raoe nia, ma na wane ne famanata 'o'olo ana fatalana God ne mamana tafau. 16 'Oe to fasia fatae oewanea ki, sulia na ru nai talaia wane ki fasia God. 17 Na fatae 'urinai dia ta mae maale be sarufia na nonina wane. Ma na ro wane ne kera fata 'urinai ki ne sa Haemeneas ma sa Filetus.
- 18 Keroa famanata sae na tataelakulu fasia na maea fuli ka suina. 'Urinai keroa leka tafau na fasia na famanatalae mamana, ma keroa ka falia na famamanae tani wane ki. 19 Boroï ma na wane God ki kera uu ngasi, ka dia ta fau baita sulia nia nao si 'idu, ma kera ka kekede 'uri 'i fafona fau nai, "Na 'Aofia nia saitamana ga 'ana ana na wane nia ki", ma, "Sa ti ne sae nia leka burina na 'Aofia, nia kai abulo fasia abulo ta'alae ki."
- 20 Laona lume baita, na ru ni fangalae ki 'oro 'i laona. Tani ru kera saungainia ana gol ma na silva, ma tani ru kera ka saungainia ana na 'ai

ma na bui gano. Tani ru ana ru nai ki to fuana fangalae ana fa dangi baita ki, ma tani ru ka to fuana malana kada ga 'ana. ²¹ Ma dia ta wane ka fafalu nia tala'ana fasia na ru ta'a ki, nia dia na ru ni fangalae ana fa dangi 'initoa ki. Sulia nia abungai nia talana, ma ka sasi akau ani nia 'uria na sasilana ta rae lea fuana na wane baita nia. ²² 'Oe kai to fasia kwaidorie tooa fi baita ki. 'Oe kai sasi ngangata 'uria tolai 'o'olo, ma famamanalana sa Jesus, ma kwaimanie fuana wane ki, ma tolai aroaro fainia wane ki. Tooa ne kera fosia God ana mangoiru 'o'olo, kera ka sasia laugu ru ne ki. ²³ Ma 'oko to fasia olisusue oewanea ki, sulii 'oe saitamana na ru nai ki ne fulia firue ki. ²⁴ Sulia na wane rao na 'Aofia nao si to ana olisusue. Nia kai sasi lea lalau fuana wane ki tafau, ma ka famanata lea fainia mabetaue. ²⁵ Ma 'oko marabibi fua wane ne kera tatae sualii 'oe, ana kada 'oe fatainia garoe kera ki. Alamia God kai talana na manatalada fua ne kera kai saitamana na mamanae. ²⁶ Ma manatalae kera kai oli, ma kera kai tafi fasia na itito sa Saetan ne dau fafida, ma ka sumai kera fuana sasilana ru ne nia doria ki.

3

Kada sui sa Jesus ka fi oli mai

¹ 'Oe manata to'ona ru ne: Na kada 'afitai ki kai dao mai sui sa Jesus ka fi dao mai. ² Ma wane ki kera kai manata go to'oda talada, ma kera kai doria malefo, ma kera kai fabaita kera, ma kera kai fata buri tolingai ana wane ki. Ma nao kera si rosulia fatalana maa fainia gaa kera ki, ma nao kera si tangoa sa ti ne sasi lea fuada, ma kera kai

noni'ela ana God ma ru abu nia ki. ³ Ma kera nao si kwaimani, ma nao kera si kwaimanatai, ma kera kai suke, ma kera kai dori firue, ma kera kai ilinaunau, ma kera kai noni'ela ana ru lea ki. ⁴ Ma kera kai 'olomaelana wane ki, ma nao kera si manata sulia fuli rue kera ki, ma kera kai manata lafuda, ma kera kai eele 'ada fainia na kwaidorie ana noni ma God ka nao. ⁵ Kera kai saea kera famamana God, boroi ma nao kera si alamatainia na nikilalae God kai talana na maurilada. 'Okoto tau fasia wane 'urinai ki.

⁶ Ma tani wane 'urinai ne kera ru laona lume wane ki, ma kera ka famanata, ma kera ka too ana nikilalae fuana feolana keni ki fasia mamanae. Ma keni nai ki, na garoe kera ki ka fangwatautau kera, ma na kwalukaela kwaidorie ta'a ki ka baita fafida. ⁷ Ma kera ka doria kera kai 'idufa fafurongo ga 'ada 'uria saitamarue, boroi ma 'afitai kera ka saitamana na mamanae. ⁸ Wane famanata ta'a nai ki, kera fualia na famanatalae mamana. Manatalada ka nao si rao 'o'olo, ma famamanae kera ka nao si mamana. Kera dia sa Janes ma sa Jambres* be keroa fualia sa Moses. ⁹ Boroi ma nia 'afitai fuana wane 'urinai ki kera ka fagaroa wane 'oro ki, sulia ne wane ki tafau kera ada to'ona na oewanelada, dia be nia fuli ana sa Janes ma sa Jambres.

Famanatalae 'isi sa Paul ki fuana sa Timoti

¹⁰ Boroi ma 'oe leka suina burina na famanatae nau, ma na abulolaku, ma na ru ne nau ku

---

* **3:8** sa Janes ma sa Jambres: Satana na ro wane be 'i Ijip ki be keroa fualia sa Moses kada nia doria ka talaia na fui wane Israel ki fasia 'i Ijip. Kada sa Moses 'ui 'ania fa kubau nia, keroa boroi 'ui laugo ana fa kubau keroa ki ka alua na fa tafo ki.

doria sasilana ana na maurilaku. Ma 'oko ada to'ona na famamanae nau, ma na mabetaue nau, ma na kwaimanie nau, ma na ngangatae nau, ¹¹ ma 'oko ada to'ona nonifie nau ki. Ma 'oko saitamana tafau ru 'afitai ki ne kera sasia aku 'i laona fere 'i Antiok ma 'i Ikonium ma 'i Listra. Boroï ma na 'Aofia nia 'adomi nau, fua ne nao nau si mae. ¹² Mamana 'asiana, sa ti ne doria kai to 'o'olo laona 'ado fainia sa Jesus Christ, kera kai famalagaigaida. ¹³ Wane ta'a ki ma wane famanata susuke ki kera kai ta'a ka tasa, ma kera kai talai garo ana tani wane, ma kera talada laugo. ¹⁴ Boroï ma 'oe ne, 'oko ngasi ana lekalae burina ru mamana ki ne 'oe famamana na ana. 'Oe saitamana ga 'amu na ru nai nia mamana, sulia 'oe fito'ona ne kalu famanata 'oe. ¹⁵ Ma 'oko manata to'ona safali ana kada be 'oe tu'u mai ana, 'oko saitamana Kekedee Abu ki ne bobola fainia kai fatainia fuamu ne God kai famauri 'oe kada 'oe famamana sa Jesus Christ. ¹⁶ God na ne kwatea Kekedee Abu ki tafau. Ma na Kekedee Abu ki ka lea fuana famanatalae, ma fa'o'olosilana ru ne garo ki, ma ka fatainia na tolai 'o'olo, ¹⁷ fua ne na wane rao fuana God, kai bobola fuana sasilana raoe lea ki tafau.

4

¹ Kada sa Jesus nia oli mai fua kai gwaungai fuana toa nia ki, nia kai ketoa tifaida ne kera mauri 'ua ma tifaida ne kera mae na. Sulia ru nai, nau ku saea fua mulu 'i naofana God ma sa Jesus: ² 'Oko 'ainitalo ana Farongoe Lea. Ma 'oe ka sasi akau fua sasilana ana kada ki tafau. Kada 'oe famanata ana mabetaue, 'oe kai talana manatana wane ki, ma 'oe kai balufia

wane ne abulo ta'a ki, ma 'oe kai kwairadui ada. ³ 'Oe ka sasia ru nai ki sulia na kada kai dao mai, wane ki nao si doria fafurongolae fuana famanatae mamana. Boroï ma kera doria lalau lekalae sulia na kwaidorie kera ki talada, ma kera kai nani 'uria wane famanata 'oro ki fua kera kai saea ru ne kera doria rongolada ki. ⁴ Ma kera kai abulo 'e'ete 'ada fasia na fafurongolana na ru mamana ki, ma kera kai fafurongoa 'ada 'ainimae oewanea ki. ⁵ Boroï ma 'oe susuli 'oe talamu ana kada ki tafau, ma 'oe ka ngasi ana raoe 'oe, boroï 'ana ana kada 'afitai ki. Ma 'oe ka sasia na raoe 'oe ana na 'ainitalolae ana na Farongoe Lea, ma 'oko sasia na raoe ki tafau ne God kwatea fuamu.

⁶ Kada fua nau kai mae nia karangi na. Nao si tau go ma na 'abuku kai udu dia waeni ne 'igitai fafona fulifue ni afafue. ⁷ Nau ku fasuia raoe ki tafau ne God kwatea fuaku, dia na wane ne lae ma ka fasuia na laee, ma nau ku dau na ana na famamanae. ⁸ Ma na kwaiarae nau nia makwali nau na, sulia na tolæ 'o'olo nau. Ma na 'Aofia, na wane ne keto ana na 'o'oloe, nia kai kwatea na kwaiarae nai fuaku, ana fa dangi nia kai oli mai ana. Ma nao lau nau taifili nau, boroï ma wane ki tafau laugo ne kera kwaimani ana sa Jesus Christ ma kera ka kwaimakwali ana daolana mai.

Na farongoe sa Paul

⁹ 'Oe sasi ngangata fua 'oe kai dao 'ali'ali siaku. ¹⁰ Sulia sa Demas fasi nau, ma ka leka na 'ana 'uria 'i Tesalonika. Nia leka sulia nia kwaimani ana lekalae burina na molagali ne. Ma sa Kresens ka leka na 'ana 'uria lofaa 'i Galesia, ma sa Titus ka leka na 'ana 'uria lofaa 'i Dalmatia. ¹¹ Taifilia sa Luk go ne nia to fai nau. 'Oko

talaia mai sa Mak fai 'oe, sulia nia bobola fuana 'adomilaku ana raoe ne. ¹² Nau ku kwatea na sa Tikikus 'uria 'i Efesus. ¹³ Ma ana kada 'oe kai leka mai ana, 'oe ngalia mai 'oko masa gwala nau be nau ku fasia mai siana sa Kapus 'i Troas. Ma 'oe ngalia laugo mai buko be nau ki, ma tasa na ne buko lea be nau ki be kera saungainia ana 'ungana sipsip ki.

¹⁴ Sa Aleksanda, na wane raoe nia ana lali salo ki, kwatea na nonifie baita 'asiana fuaku. Ma na 'Aofia kai duua na ru ne nia sasida ki. ¹⁵ 'Oe ka adaada lea sulii 'oe fasia sa Aleksanda, sulia nia firu sualia na famanatae kulu.

¹⁶ Ma ana na etana kada ne kera keto nau ana, nao ta wane si 'adomi nau go. Ma wane ki tafau kera luka nau na. Nau ku fua ne God si kwatea na kwaekwae fuada fuana na ru nai. ¹⁷ Boro ma na 'Aofia ne to fai nau ma ka fanikila nau fua nau bobola fuana 'ainitaloe ana na Farongoe Lea fuana wane 'oro ne nao lau Jiu ki, ma kera ka rongoa. Ma na 'Aofia nia famaui nau fasia wane ki fuana saungilaku. ¹⁸ Ma na 'Aofia kai famaui nau fasia na ru ta'a ki, ma ka ngali nau 'uria laona 'initoe nia 'i langi. Na 'initoe baita ne toto firi! Iu ka.

Fatae lealae 'isi ki

¹⁹ Nau ku kwatea na fata lealae nau ki fuana ni Prisila ma na arai nia sa Akuila, fainia sa Onesiforus ma wane laona lume nia ki. ²⁰ Sa Erastus nia to 'i Korin, ma nau ku fasia mai sa Trofimus 'i Miletus, sulia nia matai. ²¹ 'Oe sasi ngangata fua 'oe ka dao 'i seki 'i nao ana uni gwarie.

Sa Iubulus, sa Pudens, sa Linus, ma ni Kladia, ma wane famamana ki ana sa Jesus Christ tafau

ne kera to 'i seki, kera kwatea laugo kau na fata
lealae kera ki fuamu.

²² Nau ku foa fua ne na 'Aofia kai to fai 'oe, ma
na kwaiofeie God kai to fai kamulu tafau.

Farongoe Lea Ana Fataleka
The New Testament in the Fataleka language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Fataleka

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fataleka

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

38b15013-8e25-506e-87f4-209b1cab49c2